

Norsk Folkehjelp

FN-sambandet
www.fn.no

Bistandsnemnda

NORGES FREDSRÅD
møteplassen for fred

Til: Statssekretær Gry Larsen og påtroppende statssekretær Espen Barth Eide

Utenriksdepartementet, Pb 8114 Dep. N-0032 Oslo

Oslo, onsdag 23. juni 2010

Kopi:

-Annette Abelsen, Mads Uhlin Hansen, Sigrid Anna Oddsen og Kaja Glomm, prosjektet humanitær nedrustning, UD

-Gro Nystuen, leder for Etikkrådet for Statens pensjonsfond utland

-Inga Marie Nyhamar, avd.dir, Seksjon for nedrustning, ikke-spredning og eksportkontroll, UD

Innspill til forhandlingene om en våpenhandelkonvensjon, Arms Trade Treaty

I juli i år starter endelig FN forhandlingene om en internasjonal, juridisk bindende avtale for å regulere handelen med konvensjonelle våpen, Arms Trade Treaty (ATT). Sammen med den verdensomspennende Control arms-kampanjen – med Amnesty International, Oxfam, den internasjonale håndvåpenalliansen IANSA og brasilianske Sou da Paz i spissen - arbeider norske organisasjoner for å få en sterk og effektiv ATT i 2012 som kan redde liv og gjøre det vanskeligere for krigsforbrytere og overgripere å få tak i våpen og ammunisjon. Forum for utvikling og miljø (ForUM), Norges Fredsråd og Changemaker vil igjen delta som observatører i juli. De undertegnende organisasjonene ser fram til det planlagte møtet med statssekretæren fredag 25. juni i den forbindelse, takker for utkastet til non-paper og vil med dette fremme vårt syn. Se også **vedlagt et mer omfattende posisjonspapir fra Control arms-kampanjen** som vi stiller oss bak.

Stadig flere land har erkjent at fraværet av felles internasjonale standarder for våpenhandel bidrar til å forlenge og forverre konflikter, drive mennesker på flukt og bidrar til korrupsjon, fattigdom kriminalitet og terrorisme. Dette undergraver fred, menneskelig sikkerhet, menneskerettigheter og bærekraftig utvikling. I fjor var det kun Zimbabwe som stemte imot. Det er altså et sterkt momentum. Men i likhet med UD er vi forberedt på at arbeidet med å få en sterk avtale blir krevende, blant annet som følge av at forhandlingene skal være konsensusbaserte. Vi kan ikke akseptere at de som vil minst får bestemme mest.

Vi forventer og har forhåpninger til at Norge spiller en aktiv og progressiv rolle framover for å få statene til raskt å diskutere substans, og bidra til en sterk og omfattende konvensjon som tetter igjen eksisterende smutthull og bygger på – og er i samsvar med – staters forpliktelser i forhold til **internasjonal rett** inkludert menneskerettigheter, internasjonal humanitær rett og FN-pakten, og

ivaretar hensynet til bærekraftig utvikling, fred og stabilitet¹. 2000 mennesker dør hver dag som følge av væpnet vold, så vi har ingen tid å miste. Vi mener det norske utkastet til posisjon (non-paper) er godt, dog foreløpig vel knapt, og vil også oppfordre regjeringen til eksplisitt å nevne **utvikling**. Dette mener vi er naturlig gitt regjeringens innsats for fattigdomsreduksjon generelt og for å redusere væpnet vold som truer utvikling spesielt. I tillegg vil det kunne styrke det forestående norske arbeidet med å bygge nødvendige **allianser** med rammede land i sør som opplever hvordan våpen og ammunisjon primært produsert i nord ødelegger hva flere års utvikling og relasjonsbygging har skapt.

Konvensjonens virkeområde (scope) skal forhåpentligvis diskuteres i juli. Vi mener en avtale **bør omfatte alle typer av våpen og typer av handel/overføringer, slik at man unngår smutthull**. Når det gjelder typer av våpen må definisjonen av konvensjonelle våpen være bredere enn de syv våpentypene som er spesifisert i FNs våpenregister. Håndvåpen, ammunisjon, komponenter, teknologioverføringer og flerbruksvarer må inkluderes.

Det er også viktig at en avtale har felles standarder og mekanismer for **overvåking/kontroll**, og at man sikrer mest mulig åpenhet gjennom årlig, omfattende rapportering fra landene. Det må også tilrettelegges for at fattige land skal kunne gjennomføre dette, og at **rettighetene til de som rammes** ivaretas.

Som en betydelig våpeneksportør må Norge også **feie for egen dør**: Styrke kontrollen for ikke å risikere at norske våpen havner på uønskede hender. Gjennom å gå foran kan Norge inspirere andre stater til sterkere nasjonal innsats. Vi mener derfor regjeringen bør:

- Innfri Soria Moria II-løftet og kreve sluttbrukererklæring ved salg av våpen til alle land *nå*, også NATO-land. Denne gir en garanti for at kjøperen av norske våpen ikke selger videre våpnene og ammunisjonen uten Norges godkjenning, og det stilles betingelser ved eventuelle videresalg om hvilket land man kan selge til og hva de kan brukes til. Det er veldig bra at Norge arbeider for sterke internasjonale fellesnormer, også i NATO, og vi ber Norge gjøre det samme i ATT. Men vi plikter også å ha orden i eget hus, ta ansvar for konsekvensene av egen eksport og kreve sluttbrukererklæring *nå* (slik USA o.a. allerede gjør), *ikke* vente på at NATO- eller FN-landene forhåpentligvis skal bli enige.
- Bruke sitt eierskap i norske våpenselskaper til å sikre at salg av norske våpen og ammunisjon foregår i samsvar med norske regler uansett hvilket land fabrikkene ligger i
- Sørge for at militær håndvåpenammunisjon fra norskeide selskaper konsekvent merkes med produsent, førstekjøper og produksjonsnummer, samt jobbe for en tilsvarende forpliktende internasjonal merkingspraksis

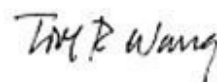
Vi setter stor pris på at Norge har forsvart **sivilsamfunnsdeltakelse** i forhandlingene, og også støtter Control arms-kampanjen. Vi har ulike roller, men er rede til å samarbeide med dere og andre progressive stater for å få en sterk avtale. Verken stater, sivilsamfunn eller andre aktører klarer dette alene. Lykke til!

¹ Control arms-kampanjen har utviklet prinsipper knyttet til dette som vi mener bør være førende for ATT-arbeidet: <http://www.controlarms.org/en/documents%20and%20files/reports/english-reports/global-principles-for-intl-arms-transfers>

Vennlig hilsen

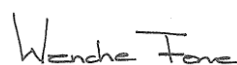
Elin Enge
Daglig leder
Forum for utvikling og miljø (ForUM)

Tove Romsaas Wang
Generalsekretær
Redd Barna

Kari Mette Eidem
Generalsekretær
Caritas Norge

Wenche Fone
Utviklingspolitisk leder
Kirkens Nødhjelp

Dagmar Karin Sørbøe (sign)
Landsleder
Internasjonal Kvinneliga for Fred og Frihet (IKFF)

Ida Thomassen
Leder
Changemaker

Hedda Bryn Langemyr (sign)
Daglig leder
Norges Fredsråd

John Peder Egenæs (sign)
Generalsekretær
Amnesty International

Kari Solholm
Generalsekretær
FN-sambandet

Rikke Bækkevold
Daglig leder
Atlas-alliansen

Jørn Lemvik
Generalsekretær
Bistandsnemnda

Tor-Henrik Andersen (sign)
Kommunikasjonsdirektør
Norsk Folkehjelp

Summary Outline of an Arms Trade Treaty (ATT), June 2010

1. Principles and purposes of ATT

These include:

- Acknowledging that irresponsible transfers of conventional arms facilitate conflict and violence and contribute to serious violations of international human rights law and international humanitarian law;
- Need to prevent international transfers of conventional arms that provoke or prolong armed conflict, violate UN arms embargoes, and that contribute to serious violations of international human rights law and international humanitarian law, the displacement of people, organized crime, terrorist acts and poverty;
- Affirming the right to an effective remedy for victims of serious violations and crimes committed with arms, particularly crimes under international law;
- Commitment to creating common international standards for the international transfer of conventional arms;
- Fostering greater transparency and accountability;
- Preventing diversion to unauthorised uses or users.

2. General provisions

- Other agreements made by States Parties must be consistent with this treaty;
- States Parties can implement more restrictive national laws;
- Application of UN Charter principles, including Article 51.

3. Definitions

- List of definitions of key terms used in the treaty – including export, import, transfer, transit, transshipment, international transfer, conventional arms, agents and brokering.

4. Scope of application

- *Types of equipment and related items:* The scope of the Treaty should be comprehensive and cover weapons platforms and systems, their ammunition and components, arms and ammunition production equipment, and related materials, technical training and expertise essential for the production, maintenance or use of the equipment covered by the Treaty. The treaty should cover both military equipment, and weapons and equipment for the use of force by law enforcement officials. It should contain a list of categories, and further detail of what is in the categories could be included in an Annex, with provisions to enable updating/amending as necessary;
- *Types of international transfers:* The Treaty should apply to all international transfers between both states and private entities in the state-sanctioned and commercial trade, including imports, exports, transit and transshipment, and those transfers arising from sales, gifts, loans, leasing and military or security aid. It must also require national regulation of all transactions essential to arrange the transfer, including transactions by agents, brokers, transporters, and providers of finance;
- Treaty does not apply to the regulation of the movement or possession of conventional arms within the territory of a State Party.

5. General requirements for export, import and transfer licensing or authorisation systems

- General obligation to: establish or maintain an effective national system of licensing or authorisation for the export, import, and transfer of conventional arms; take measures to regulate international transit and trans-shipment of conventional arms;
- End use certificates;
- Information required on an export license or authorisation application;
- Marking requirements;
- Transport route details;
- Use of verifiable and authentic documentation;
- Transit and trans-shipment authorisation;
- Contents of and validity period of license or authorisation;
- Delivery verification procedures;
- Simplified procedures for temporary international transfers;
- Broker regulation– registration of brokers, licensing of brokering activities, disclosure of broker involvement.

6. License or authorisation assessment

- Case by case assessment of each export application;
- No authorisation or license if: export would: breach a UN, regional or sub-regional arms embargo; violate treaty obligation on non-proliferation, SALW, arms control or disarmament;
- Criteria against which to assess the risk associated with each application: if there a substantial risk that the export application under assessment is likely to be used for serious violations of international human rights or humanitarian law, impair socio-economic development, facilitate terrorist attacks, transnational organised crime, perpetuate violent crime or gender-based crime, be diverted from the authorised end-use and end-user, license or authorisation shall not be issued;
- Other factors to consider in assessment, including: impact on regional stability and security (destabilising accumulations), meeting legitimate security needs with least diversion of resources, recipient's compliance with previous end use undertakings, recipient state's ability and willingness to secure stockpiles and prevent diversion;
- Need for an effective inquiry and meaningful assessment to be undertaken.

7. Prevention of Corruption

- Disclosure of agents and brokers involved in an international transfer and a duty to assess the risk of corrupt practices in the process of arranging the transfer;
- Adoption of legislative, administrative and other measures in accordance with international anti-corruption standards to prevent corruption by public officials acting within the scope of this treaty.

8. Administrative and criminal sanctions

- Legislative and other measures to, for example, establish as a criminal offence violation of an arms embargo, and the import, export, transit, trans-shipment, or transfer of conventional arms not licensed or authorised in accordance with the terms of the treaty;
- Mutual legal assistance and cooperation.

9. Assistance to Victims

- The right to an effective remedy for victims of serious violations of international human rights and humanitarian law, particularly crimes under international law, including restitution, compensation, rehabilitation, satisfaction and guarantees of non-repetition.

10. Record-keeping

- Comprehensive records established and maintained of all international imports, exports, brokering, transit, trans-shipment and transfer of conventional arms from or to a state's territory.

11. Information

- Information exchange between States Parties on arms transfers, routes and methods of diversion, known actors in the illicit trade, authenticity of documents, legislative experiences, etc.

12. Security measures

- To prevent diversion, States should take appropriate measures to ensure the physical security of arms during the transfer and increase the effectiveness of border controls, police and trans-border cooperation.

13. Cooperation

- To facilitate compliance, States can consult and cooperate with each other regarding treaty implementation and can request information and assistance to meet their obligations.

14. Transparency measures

- States shall submit annual reports detailing all import, export, brokering, transit, transshipment and other relevant licences or authorisations issued;
- States shall submit information and texts of the specific legislation enacted or other measures taken to assure national compliance with the treaty.

15. Secretariat

- Establishment of a Secretariat to provide the necessary services to the Meeting of States Parties. Activities of the Secretariat could include: producing comprehensive report based on states annual reports, acting as a central body for clarification requests on treaty compliance, arranging and providing support for Meetings of States Parties.

16. Meeting of States Parties

- Regular meetings of States Parties to ensure treaty's purposes and provisions are being realised.

17. Review Conferences

- 5 years after entry into force then every 5 years after, to review operation and status of treaty.

18. Compliance and settlement of disputes

- A mechanism of the Meeting of States Parties to regularly review the annual reports submitted by State Parties and to make recommendations regarding compliance.
- When a dispute arises between two or more States Parties relating to the interpretation or application of the treaty, Parties should make every effort to clarify and resolve disputes, through exchange of information and consultations among themselves. Other means of resolving disputes could include recourse to a Meeting of States Parties, establishing a committee to consult parties to the dispute and make recommendations, and referral to the International Court of Justice.

19. Protection of sovereignty

- Principles of sovereign equality of states and non-intervention in domestic affairs.

20. Standard treaty provisions

- a. Signature, ratification, accession, reservation
- b. Entry into force
- c. Amendment
- d. Denunciation
- e. Depositary and languages